

19 października 2022

Blisko 1,5 miliarda euro dla Świętokrzyskiego w nowym unijnym programie regionalnym

Świętokrzyskie zakończyło negocjacje z Komisją Europejską nowego programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021-2027. Ustalenia jego zapisów ruszyły w połowie marca tego roku, a w miniony piątek, 14 października delegacja z regionu świętokrzyskiego z udziałem marszałka Andrzeja Bętkowskiego, wicemarszałek Renaty Janik oraz kierownictwa departamentów odpowiedzialnych za wdrażanie funduszy unijnych spotkała się w Brukseli z przedstawicielami Komisji Europejskiej, by zwieńczyć intensywny okres prac nad projektem dokumentu. W ramach programu do rozdysponowania na przedsięwzięcia inwestycyjne z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz dotyczące zadań realizowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego+ zarezerwowano dla regionu kwotę 1 mld 456 mln euro, czyli ok. 7 mld zł.

Jak poinformował podczas dzisiejszej konferencji prasowej marszałek **Andrzej Bętkowski** - Najtrudniejszym tematem negocjacji programu FEŚ był podział

alokacji przeznaczonej na transport. Kwestia ta została rozstrzygnięta podczas spotkania negocjacyjnego w Brukseli. Uzgodniono, że na drogi wojewódzkie zostanie przeznaczone 85,5 mln euro – co stanowi 45% alokacji transportowej. Dzięki temu będziemy mogli zrealizować kluczowe dla województwa inwestycje drogowe – obwodnice, które usprawnią i unowocześnią system komunikacyjny w regionie, wpłyną pozytywnie na bezpieczeństwo mieszkańców oraz przyczynią się do poprawy jakości powietrza. Ogółem na inwestycje transportowe w nowym programie regionalnym przeznaczamy 190 mln euro – podkreślił marszałek.

Oprócz dróg wojewódzkich, **50 mln euro** przeznaczono na inwestycje w mobilność miejską. Istotną kwestią w negocjacjach była możliwość zakupu taboru kolejowego. Początkowo dopuszczony do dofinansowania tabor hybrydowy został ostatecznie wykluczony z możliwości wsparcia. Dlatego też wraz z operatorem przewozów kolejowych POLREGIO podjęto wyzwanie inwestycji w tabor bezemisyjny – np. o napędzie wodorowym, który pozwoli zapewnić połączenia na trasach nie w pełni zelektryfikowanych.

Znaczne środki przeznaczone zostaną również na sieć pozamiejskich ścieżek rowerowych, jak również w infrastrukturę podmiejskiego publicznego transportu zbiorowego, w tym bezemisyjnego taboru autobusowego.

Z programu regionalnego przewiduje się również wsparcie dla transportu multimodalnego, poprzez inwestycje w budowę portu przeładunkowego w Grzybowie, umożliwiającego dekarbonizację transportu towarowego i jego przeniesienie z dróg na tory.

Ważnym sukcesem negocjacyjnym jest również osiągnięcie kompromisu w zakresie realizacji inwestycji ściekowych i możliwości jednoczesnego ogłaszania konkursów dla aglomeracji z przedziału 2 tys. do 10 tys. RLM (równoważna liczba mieszkańców, 1 RLM aglomeracji – 1 stały mieszkaniec aglomeracji) i aglomeracji większych z przedziału 10 tys. do 15 tys. RLM przy zapewnieniu odpowiedniej alokacji w Programie na realizację zadań aglomeracji 10 tys. do 15 tys. RLM.

Również w zakresie inwestycji związanych z poprawą efektywności energetycznej istotnym jest, że udało się wynegocjować z Komisją Europejską zastosowanie wsparcia w formie dotacji dla inwestycji w budynki użyteczności publicznej dla gmin, w których wskaźnik dochodów podatkowych (wskaźnik Gg), jest niższy niż średnia dla regionu. Za sukces należy też uznać możliwość dotacyjnego wsparcia na rzecz magazynów energii, uzupełniających instalacje odnawialnych źródeł energii.

W ramach programu FEŚ 2021-2027 w szerszym niż dotychczas zakresie będzie możliwa realizacja działań za pomocą instrumentów terytorialnych tj. zintegrowanych inwestycji terytorialnych (ZIT), które będą odpowiedzią na problemy danego obszaru i potrzeby społeczności lokalnej. Zintegrowane podejście pozwoli na przygotowanie przez jednostki samorządu terytorialnego projektów przyczyniających się do rozwiązywania problemów i zaspokajania potrzeb danego obszaru ujętych w strategii terytorialnej. Instrument ZIT będzie wykorzystywany do wspierania miejskich obszarów funkcjonalnych (MOF).

Oprócz ZIT będzie wdrażany również Inny Instrument Terytorialny (IIT), który jest nowym instrumentem terytorialnym i będzie wdrażany po raz pierwszy w perspektywie 2021-2027, zachęcając różne podmioty do wzajemnej współpracy (partnerstwa JST) na obszarach strategicznej interwencji oraz innych obszarach (np. problemowych, inwestycyjnych, czy o szczególnym potencjale turystycznym lub kulturowym) wynikających ze strategii terytorialnych. Jednocześnie z pomocą instrumentu IIT możliwa będzie realizacja przez pojedyncze gminy przedsięwzięć rewitalizacyjnych, ujętych w Gminnych Programach Rewitalizacji.

Ponadto, w perspektywie 2021-2027 będzie również wdrażany instrument RLKS (Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność) skupiony na oddolnym, wspólnym planowaniu i realizowaniu działań wynikających z Lokalnych Strategii Rozwoju, kierowany przez Lokalne Grupy Działania (LGD). Dzięki wzajemnej współpracy, aktywizacji lokalnych interesariuszy istnieje ogromna szansa na realizację projektów dopasowanych do miejscowych potrzeb, wspierających przy tym tworzenie sieci kontaktów i współpracę z innymi partnerami.

Wynegocjowano również możliwość realizacji kompleksowych projektów dotyczących cyfryzacji jednostek ochrony zdrowia, jak również możliwość dofinansowania infrastruktury biznesowej – sprzyjającej lokowaniu działalności gospodarczej, mającej znaczny wpływ na budowę potencjału gospodarczego naszego regionu.

Z kolei blisko 405 mln euro w nowym programie regionalnym „Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021-2027” skierowanych zostanie na projekty społeczne.

- Mamy praktycznie gotowy projekt programu regionalnego, w ramach którego ponad **405 mln euro**, a więc ponad **1,8 mld zł**, to pieniądze do zagospodarowania na cele społeczne – wsparcie edukacji, włączenia społecznego, profilaktyki zdrowotnej i rynku pracy – informuje wicemarszałek **Renata Janik**. I jak dodaje – Blisko dwa lata intensywnych prac przyniosły pozytywne efekty: w

sferze projektów „miękkich” nasz nowy program jest bardzo wysoko oceniany przez Komisję Europejską. Efekty tej pracy możemy uznać za bardzo zadowalające. Co istotne, nie jest to tylko nasza opinia, ale także ocena naszych partnerów z Komisji Europejskiej. Jako osoba nadzorująca w ramach Zarządu Województwa przygotowanie i wdrażanie społecznej części Programu, z prawdziwą satysfakcją wysłuchałam komplementów pod adresem Europejskiego Funduszu Społecznego w województwie świętokrzyskim. Pan Gelu Calecean z Dyrekcji Generalnej ds. Zatrudnienia, kierujący z ramienia KE zespołem negocjacyjnym społecznej części Programu, powiedział między innymi: „Jesteśmy bardzo zadowoleni z przebiegu tych negocjacji. Program województwa świętokrzyskiego jest wśród najlepszych, jakie otrzymaliśmy z polskich regionów”. Jeśli wszystko dobrze pójdzie, już na początku 2023 roku będą mogły zostać ogłoszone pierwsze konkursy na dofinansowanie świętokrzyskich projektów EFS. Warto dodać, że obecne fundusze na projekty społeczne są większe niż w perspektywie 2014–2020, kiedy jako region dysponowaliśmy kwotą 333 mln euro – podkreśliła wicemarszałek.

W programie „Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021-2027” na dofinansowanie projektów społecznych przewidziano **388,5 mln euro** z Europejskiego Funduszu Społecznego+ (całkowita kwota z EFS+, uwzględniająca również koszty obsługi administracyjnej programu, to blisko **405 mln euro**).

Wsparcie z EFS+ podzielono w ramach nowego programu na tzw. priorytety: **32,9 mln euro** - priorytet „Zdrowi i aktywni zawodowo” - profilaktyka i rehabilitacja zdrowotna świętokrzyskich pracowników; **72,1 mln euro** - priorytet „Edukacja na wszystkich etapach życia” - wsparcie obejmie przedszkola, szkoły podstawowe, licea, szkolnictwo zawodowe (23 mln euro) oraz kształcenie osób dorosłych; **132,6 mln euro** - priorytet „Usługi społeczne i zdrowotne” - wsparcie seniorów i osób niesamodzielnych (69,1 mln euro), pomoc dla dzieci i młodzieży z rodzin przeżywających trudności (29,1 mln euro), wsparcie dla osób długotrwale pozostających bez pracy w znalezieniu zatrudnienia, pomoc dla uchodźców z Ukrainy, wsparcie dla organizacji pozarządowych oraz **150,9 mln euro** - priorytet „Aktywni na rynku pracy” - w tym m. in. bezzwrotne dotacje na działalność gospodarczą, ponadto wsparcie dla młodych ludzi z grupy NEET (nie uczą się, nie pracują i nie szkolą), dla kobiet powracających na rynek pracy itd.

O przedsięwzięciach w obszarze ochrony zdrowia, zaplanowanych do realizacji w ramach programu FEŚ 2021-2027 , mówił podczas

konferencji wicemarszałek Marek Bogusławski:

- W ramach priorytetu 5. „Fundusze Europejskie dla rozwoju społecznego”, w celu szczegółowym dotyczącym zdrowia, będziemy mogli m.in. finansować Ambulatoryjną Opiekę Specjalistyczną. W tym zakresie, zaplanowano realizację między innymi dwóch przedsięwzięć pn.: „Kompleksowa ambulatoryjna onkologiczna opieka specjalistyczna z profilaktyką onkologiczną dla województwa świętokrzyskiego realizowana przez Świętokrzyskie Centrum Onkologii w Kielcach” (szacunkowy koszt realizacji projektu **80 mln zł**) oraz „Ambulatoryjny Ośrodek Kompleksowej Diagnostyki Raka Płuca realizowany przez Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Św. Rafała w Czerwonej Górze” (szacunkowy koszt realizacji projektu **17 mln zł**) - wyliczał **Marek Bogusławski**.

Komisja Europejska zaakceptowała również możliwość realizacji strategicznego dla naszego regionu projektu Centrum Badań Molekularnych przy Świętokrzyskim Centrum Onkologii - przy współdziałaniu Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, którego celem jest wdrożenie polskiej technologii terapii CAR-T dla chorych na nowotwory (własną technologię CAR-T mają tylko USA, Izrael). Planowane jest prowadzenie zaawansowanych badań z dziedziny biotechnologii z wykorzystaniem metod i technik inżynierii genetycznej dla przygotowania terapii typu CAR-T.

Centrum Badań Molekularnych (CBM) będzie stanowiło zarazem „hub biotechnologiczny” w bezpośrednim sąsiedztwie największych szpitali w województwie świętokrzyskim, tak aby kumulować masę intelektualną oraz generować intensywną wymianę myśli pomiędzy naukowcami oraz praktykami różnych specjalizacji i dziedzin gospodarki. Trzeba podkreślić, że opracowane produkty (wektory wirusowe, konstrukty genowe a także technologie służące do ich wytwarzania) będą miały zastosowanie nie tylko w medycynie, ale potencjalnie będą wykorzystywane w różnych innych dziedzinach gospodarki. Z wytworzonej infrastruktury będą korzystać przedsiębiorcy pragnący uzyskać wiedzę w zakresie swojej działalności na zasadach rynkowych. Centrum Badań Molekularnych w pełni wpisuje się w inteligentne specjalizacje województwa świętokrzyskiego. Efektem tego przedsięwzięcia będzie stworzenie profesjonalnego zaplecza infrastrukturalnego i eksperckiego stanowiącego determinantę stymulowania aktywności przedsiębiorstw w zakresie badań i innowacji.

Środki unijne na infrastrukturę oczyszczania ścieków, gospodarowanie odpadami, projekty przeciwpowodziowe

Jak podkreślił członek Zarządu Województwa **Marek Jońca** - W programie regionalnym na infrastrukturę oczyszczania ścieków, gospodarowanie odpadami, projekty przeciwpowodziowe i z zakresu retencji, adaptację obszarów miejskich do zmian klimatu, odnawialne źródła energii i efektywność energetyczną przeznaczone zostanie aż **1 mld 700 mln zł**. W tej kwocie zarezerwowano także środki na wsparcie bioróżnorodności i ochrony obszarów cennych przyrodniczo, w wysokości **42 mln euro**. W ramach tych środków realizowane będą działania służące zachowaniu i odtworzeniu siedlisk przyrodniczych i populacji gatunków na obszarach chronionych. Rozwijana będzie infrastruktury miejsc edukacji ekologicznej i centrów ochrony różnorodności biologicznej (np. banki genowe, parki miejskie, ogrody botaniczne, ekoparki, ośrodki rehabilitacji dzikich zwierząt)- wyliczał Marek Jońca.

Realizowane będą również działania polegające na wsparciu infrastruktury w celu ukierunkowania ruchu turystycznego na terenie obszarów chronionych i cennych przyrodniczo (m.in.: infrastruktura dla ruchu rowerowego, ścieżki edukacyjne). Rozwijana będzie błękitno-zielona infrastruktura.

Dofinansowanie uzyskają również kompleksowe działania na rzecz remediacji terenów zanieczyszczonych oraz rekultywacji terenów zdegradowanych (w tym składowisk odpadów).

Przykładowo, w ramach wskazanych działań planuje się realizację kompleksowego projektu obejmującego działania związane z ochroną bioróżnorodności Świętokrzyskich i Nadnidziańskich Parków Krajobrazowych (w tym np. Rozbudowa Centrum Edukacji Przyrodniczej czy też budowa Ośrodka Rehabilitacji Zwierząt), projektu obejmującego powstanie banku nasion roślin rzadkich i chronionych a także kompleksowego projektu ochrony bioróżnorodności na terenie miasta Kielce. Projekty te z uwagi na szczególne znaczenie dla województwa zostały wskazane w Kontrakcie Programowym dla województwa świętokrzyskiego.

Galeria zdjęć

Blisko 1,5 miliarda euro dla Świętokrzyskiego w nowym unijnym programie regionalnym | 7

